

<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/analyza-volebni-navrhy-zmen-duchodu-by-zvedly-deficit-systemu/1534124>

České noviny, 03.10.2017

Analýza: Volební návrhy změn důchodů by zvedly deficit systému

Aktualizace: 03.10.2017 18:17 Vydáno: 03.10.2017, 17:54

důchodci, důchodce, pracující důchodci, muž a žena, senior, senioři - ilustrační foto ČTK/Štěrbá Martin

Praha - Návrhy stran z volebních programů, které se týkají změn důchodů, by vedly ke zvýšení schodku penzijního systému a k výpadku jeho příjmů. K posílení zásluhovosti

záměry příliš nesměřují. Strany neplánují většinou ani opatření ke zvýhodnění práce v penzi a nevěnují se pozůstalostním důchodům. Vyplývá to ze [studie](#) stranických programů před volbami, kterou vydal Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) Národohospodářského ústavu Akademie věd ČR.

Výdaje na důchody jsou dlouhodobě vyšší než příjmy, systém je tak léta v minusu. Schodek se v posledních letech snižoval, a to díky růstu ekonomiky. Odvody platí víc lidí z vyšších mezd. Deficit za rok 2013 činil 49,7 miliardy, loni byl 16,3 miliardy korun. Podle původního návrhu státního rozpočtu měl v příštím roce klesnout na 6,8 miliardy - na penze se mělo vybrat 421,1 miliardy a vyplatit 427,9 miliardy. Do Sněmovny vláda ale teď poslala jiný návrh, podle něhož by se měl penzijní systém dostat do přebytku 6,6 miliardy. Nově by výdaje měly činit 424,2 miliardy a příjmy 430,8 miliardy.

Podle analýzy od roku 2010 kumulovaný deficit důchodového účtu činí 260 miliard korun. Strany ve svých programech nemají u svých návrhů ale ani náklady, ani zdroje financování.

"Politické strany velmi často přichází se změnami, které jsou rozpočtově velmi náročně a neřeší krytí dodatečných výdajů," uvedli autoři. Mezi nákladnými změnami jmenovali návrhy na snížení odvodů, stanovení maxima pro odchod do důchodu v 65 letech, zvýšení minimální penze na 40 procent průměrné mzdy a možnost přesměrovat část odvodů do důchodu rodičů.

Podpoře pracujících důchodců se volební programy nevěnují. V Česku lidé přitom chodí do penze většinou jen proto, že už na ni mají nárok. V práci dál zůstává 13 procent penzistů. Ve Švédsku či Británii je to 35 procent seniorů a seniorek.

Se snížením odvodů důchodcům, kteří dál pracují, počítají jen Realisté. Další strany navrhují snížení odvodů všem. Podle autorů analýzy by sice jako vedlejší efekt pracovalo i víc lidí v penzi, důchodový systém by ale přišel o příjmy. Deficit by zvedlo i přesměrování části odvodů do penze rodičům, jak navrhují lidovci a ODS. Výše důchodu by pak navíc závisela na výdělku dětí. Pokud by měli penzisté dcery či postižené potomky, pobírali by méně. Ženy totiž v Česku vydělávají v průměru o pětinu méně než muži a invalidé obtížně hledají uplatnění, podotkli autoři studie.

ANO chce zvednout pevnou část penze, která je pro všechny stejná. Zelení, Piráti a komunisté slibují vyšší minimální důchod. "Tyto návrhy vedou k nivelizaci důchodů, nikoli k větší zásluhovosti," uvádí studie. IDEA ve svých dřívějších studiích už uvedla, že český důchodový systém je velmi solidární a silně přerozděluje.

ČSSD, SPO a STAN se zmiňují o možnosti dřívější penze pro náročné profese, víc by na to měli přispívat zaměstnavatelé. Podle autorů studie v mezinárodním srovnání čeští zaměstnavatelé ale už nyní platí "abnormálně vysoké pojistné".

Za klíčové pro životní úroveň považuje IDEA nastavení valorizace a pozůstalostních penzí. Strany spíš ujišťují, že nynější model přidávání udrží. Vdoveckým a vdovským penzím se nevěnují. Samotných senierek, které přišly o partnera, přitom přibývá.